

PROGRAMMA BIJeenkomst Groen en Gezondheid 1 Februari 2018

Locatie: GGD GHOR NL
Zwarte Woud 2
3524 SJ Utrecht

09.30-10.00 uur **INLOOP**

10.00-12.30 uur **PLENAIRE SESSIE**

10.00-10.15 uur Welkom door Peter van den Hazel (GGD Gelderland Midden)

10.15-10.45 uur *Klimaatadaptatie, groen en gezondheid* – Jeroen Kluck (HvA)
Het klimaat verandert. Het wordt natter, heter en droger. Nederland moet zich aanpassen aan het veranderende klimaat. Gemeenten hebben de uitdaging om vanaf 2020 ervoor te zorgen dat een (her)inrichting van een straat of wijk klimaatbestendig is. Welke eisen moeten gemeenten stellen om ervoor te zorgen dat de stad, wijken en straten hittebestendig te zijn? Jeroen zal in deze sessie tevens stilstaan bij de recente ontwikkelingen op onderzoeksgebied.

10.45-11.15 uur *Relatie groen en gezondheid en de betekenis voor de (her)inrichting van de leefomgeving* - Jochem Klomp maker en Hanneke Kruize (RIVM)
In deze sessie presenteren Jochem en Hanneke recente resultaten uit onderzoek naar de relatie tussen een groen en gezondheid, en gaan in op wat dit betekent voor de (her)inrichting van de leefomgeving in de praktijk.

11.15-11.45 uur Pauze

11.45-12.15 uur *Kan groen in de woonomgeving gezondheidsverschillen verkleinen* – Sjerp de Vries (WUR Alterra)
Mensen met veel groen in hun woonomgeving zijn gezonder dan mensen met weinig groen. Dit verband is sterker voor mensen met een lage sociale status. Tegelijkertijd beschikt deze groep doorgaans juist over minder (hoogwaardig) groen dan de groep met een hoge sociale status. Dit maakt het aannemelijk dat door juist in achterstandsbuurten die beschikbaarheid te verbeteren, sociaaleconomische gezondheidsverschillen verkleind kunnen worden. In de presentatie worden deze beweringen onderbouwd aan de hand van recent onderzoek. Tevens wordt ingegaan op de vraag aan welke eisen dat groen dan moet voldoen om effectief te zijn.

12.15-12.30 uur Korte plenaire afsluiting van de ochtend

12.30-13.00 uur **LUNCHPAUZE**

13.00-14.00 uur **Placemaking en groen** (buiten) – Annelies Acda (Pharos/PL31)
Door Pharos is een Nederlandse versie van de Schotse 'Place standard'-tool ontwikkeld. Dit instrument is een manier om plekken te beoordelen. Het is te gebruiken voor zowel bestaande, nieuwe als plekken die herontwikkeld moeten worden. Na een korte introductie van Annelies gaan we in groepjes het groen in de wijk Lunetten beoordelen. Vervolgens worden de bevindingen teruggekoppeld.

14.00-15.30 uur **WORKSHOPS** (actieve werkwijze van verbinden onderzoek en praktijk)
Keuze uit 1 van onderstaande workshops:

- *Groen en klimaatadaptatie* – Dr. Ir. Laura Kleerekoper (HVA)

Deze workshop zal aansluiten op het ochtendgedeelte dat door Jeroen Kluck wordt verzorgd. Laura Kleerekoper houdt een korte presentatie over klimaatbestendige wijken en hoe gemeenten hier in hun beleid uitvoering aan kunnen geven. In een interactieve sessie wordt ook nagedacht over welke onderzoeksresultaten nodig zijn om bij dragen aan de hittebestendige stad.

- *Samen werken aan parkontwikkeling in een kwetsbare wijk: Lessen uit Leiden*– Josse Popma (architectenbureau Popma & ter Steege)

Veel gemeenten kennen versteende buitenwijken met hoogbouw en achterstallig onderhoud. Voor de bewoners en hun kinderen is een groene leefomgeving en ruimte om te spelen en recreëren van grote waarde. Hoe vorm je door en voor bewoners een veronachtzaamd 'groengebied' om tot een werkelijk wijkpark voor alle bewoners? Over parkfuncties, aanleg, burgerparticipatie, geven en nemen en de belangrijke rol van de gemeente. Dit wordt besproken aan de hand van de casus Morspark te Leiden.

- *De waarde van groen: TEEB-stad* (Roy Remme en Ton de Nijs, RIVM)

Wat zijn de baten van groen voor gezondheid? In deze sessie brengen we de verschillende baten van groen in beeld met de TEEB Stad tool en de Atlas Natuurlijk Kapitaal. We verkennen vragen van gemeenten en stedenbouwkundigen en bespreken de doorontwikkeling van waarderingstools voor groen en gezondheid.

15.30-16.00 uur **PLENAIRE AFSLUITING**

- korte pitches van terugkoppeling door workshopleider over de meest opvallende besproken onderwerpen/vragen tijdens workshops.

- evaluatie vragen, wat willen deelnemers eruit halen? Wat wil werkgroep Groen ophalen: behoefte aan platform, jaarlijkse bijeenkomst oid?

16.00 – **NETWERKBORREL**

NB. ER IS EEN BEPERKT AANTAL PLAATSEN (88 PERSONEN) BESCHIKBAAR